

АНАЛІЗ СТАНУ ЛОГІСТИЧНОГО СЕРВІСУ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

© 2015 ГАЙДАБРУС Н. В.

УДК 658.7

Гайдабрус Н. В. Аналіз стану логістичного сервісу та інноваційної діяльності підприємств України

Метою статті є дослідження сучасного рівня логістичної ефективності та проблем інноваційної діяльності підприємств, визначення місця України в міжнародних рейтингах ефективності логістики та Глобального інноваційного індексу, виявлення способів підвищення ефективності логістики та якості логістичного сервісу в Україні. У статті проаналізовано рівень логістичного сервісу в Україні та країнах Європи і Центральної Азії та динаміку показників Глобального інноваційного індексу, на основі чого визначено ступінь їх взаємозалежності. Визначено проблеми, що є причиною останніх позицій України у рейтингу інноваційності країн. Також досліджено рівень інноваційної діяльності вітчизняних підприємств та запропоновано способи підвищення якості логістичного сервісу. Перспективи подальших досліджень вбачаються у деталізації існуючих проблем і створенні механізму щодо формування системи логістичного сервісу для інноваційних товарів на підприємстві.

Ключові слова: логістичний сервіс, логістика, інноваційна діяльність, Глобальний інноваційний індекс, індекс ефективності логістики.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 25.

Гайдабрус Наталія Віталіївна – аспірантка, кафедра маркетингу та управління інноваційною діяльністю, Сумський державний університет (вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна)

E-mail: n.gaidabrus@pervolo.com

УДК 658.7

UDC 658.7

Гайдабрус Н. В. Анализ логистического сервиса и инновационной деятельности предприятий Украины

Целью статьи является исследование современного уровня логистической эффективности и проблем инновационной деятельности предприятий, определение места Украины в международных рейтингах эффективности логистики и Глобального инновационного индекса, выявление способов повышения эффективности логистики и качества логистического сервиса в Украине. В статье проанализированы уровни логистического сервиса в Украине, странах Европы и Центральной Азии, а также динамика показателей Глобального инновационного индекса, на основе чего определена степень их взаимозависимости. Определены проблемы, являющиеся причиной последних позиций Украины в рейтинге инновационности стран. Также исследован уровень инновационной деятельности отечественных предприятий и предложены способы повышения качества логистического сервиса. Перспективы дальнейших исследований состоят в детализации существующих проблем и создании механизма по формированию системы логистического сервиса для инновационных товаров на предприятии.

Ключевые слова: логистический сервис, логистика, инновационная деятельность, Глобальный инновационный индекс, индекс эффективности логистики.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Библ.:** 25.

Гайдабрус Наталья Виталиевна – аспирантка, кафедра маркетинга и управления инновационной деятельностью, Сумской государственной университет (ул. Римского-Корсакова, 2, Сумы, 40007, Украина)

E-mail: n.gaidabrus@pervolo.com

Gaidabrus N. V. Analysis of Logistics Service and Innovation Activity of Enterprises of Ukraine

The article is aimed to study the current state of logistics efficiency and issues of innovation activity of enterprises, the designation of the place of Ukraine in the international rankings of logistics efficiency and Global innovation index, identifying ways to improve logistics efficiency and the quality of logistics services in Ukraine. The article analyzes the level of logistics service in Ukraine, in the countries of Europe and Central Asia, as well as dynamics of Global innovation index, on this basis the degree of their interdependence is determined. The problems, which cause the lowest positions by Ukraine in the countries ranking of innovation, have been identified. Also the level of innovation activity of domestic enterprises has been studied and ways to improve the quality of the logistics service has been proposed. Prospects of further research suggest detalization of the current problems and establishing a mechanism for the formation of a system of logistics service for innovative products in the enterprise.

Key words: logistics service, logistics, innovation activity, Global innovation index, index of logistics efficiency.

Pic.: 3. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 25.

Gaidabrus Nataliia V. – Postgraduate Student, Department of Marketing and Innovation Management, Sumy State University (vul. Rymkogo-Korsakova, 2, Sumy, 40007, Ukraine)

E-mail: n.gaidabrus@pervolo.com

Активізація інноваційних процесів є одним з найважливіших завдань сучасної економіки. Доскональне вивчення та аналіз тенденцій і факторів, що впливають на визначення інноваційного стану інших країн, та порівняння його з аналогічними показниками національної економіки та логістичної ефективності стають дедалі актуальними. Адже саме логістичний сервіс як складова, що забезпечує підтримку інновацій на шляху їх виведення на ринок та на етапі початку продажів, дає змогу визначити слабкі місця та сформулювати рекомендації щодо необхідних змін як у законодавстві, так і в державній політиці, бо саме це є одним з основних стимулів технологічного та інформаційного оновлення екстенсивних секторів економіки. У сучасній літературі велика увага приділяється питанням інноваційного

розвитку України, але недостатньо висвітлені логістичні аспекти його забезпечення.

Проблеми логістичного забезпечення інноваційної діяльності та його окремі аспекти перебувають у центрі уваги досліджень таких українських учених: Беспалюк Х. М. [2], Гармаш С. В. [5], Криківський Є. В. і Наконечна Т. В. [7], Кузьмін О. Є. [8], Патора Р. А. [17], Чухрай Н. І. [18, 17] та ін. Аналізу стану інноваційної діяльності підприємств України присвячено роботи таких науковців, як Амоша О. І. [1], Біловодська О. А. [3], Бурлака В. Г. [4], Гармашова О. П. [6], Ілляшенко С. М. [9], Маслак О. О. та Дорошкевич К. О. [10], Пенькова О. Г. [13], Федулова І. В. [14], Федулова Л. І. [15], Череп А. В. [16], Яшкіна О. І. [19] та ін. Праці цих та інших вітчизняних та закордонних учених є важливою науковою базою для

детального аналізу стану інноваційного розвитку України, але деякі аспекти залишаються недослідженими та потребують більш детального аналізу.

Отже, метою статті є дослідження сучасного рівня логістичної ефективності та проблем інноваційної діяльності підприємств, визначення місця України в міжнародних рейтингах ефективності логістики та Глобального інноваційного індексу, виявлення способів підвищення ефективності логістики та якості логістичного сервісу в Україні.

Для аналізу рівня логістичного сервісу в Україні, країнах Європи і Центральної Азії та у світі загалом взято за основу дані індексу ефективності логістики (далі – *LPI*), що сформований Світовим банком (англ. – *The World Bank*). Цей показник є середньозваженим по країні та охоплює 160 країн світу. Дані, що використовувалися для отримання рейтингу, було взято з опитування фахівців з логістики за шістьма ключовими показниками [25]:

- 1) ефективність митного контролю та управління на кордоні («Ефективність митних операцій»);
- 2) якість торговельної та транспортної інфраструктури («Якість інфраструктури»);
- 3) простота організації постачання за конкурентоспроможними цінами («Простота організації постачання»);
- 4) компетентність і якість логістичних послуг з доставки, експедиційного супроводження та митного оформлення («Якість логістичних послуг»);
- 5) можливість відстеження та контролю вантажів («Можливість відстеження та контролю»);
- 6) своєчасність доставки вантажів до пункту призначення у заплановані або очікувані терміни поставки («Своєчасність поставок»).

Аналіз загального показника індексу ефективності логістики в Україні у порівнянні із регіоном (Європа та Центральна Азія) та у світі (рис. 1) дає змогу побачити, що в Україні спостерігається тенденція покращення даного показника в цілому швидше, ніж у даному регіоні та світі. Зокрема, у порівнянні із 2007 р. в Україні *LPI* збільшився з 2,55 до 2,98, тобто на 16,86%, тоді як у регіоні «Європа та Центральна Азія» він виріс на 12,2% за той самий період, а у світі – на 5,47%. Якщо у період із 2007 р. до 2010 р. показник індексу ефективності

логістики в Україні збільшився на 0,78%, то з 2010 р. по 2012 р. та з 2012 р. по 2014 р. показник збільшувався на 10,89% та 4,56% відповідно.

Упродовж тривалого часу Україна відставала як технологічно, так і у сфері організації логістичних процесів, але зростання виробничого потенціалу та попиту на новітні технології привело до необхідності застосування прогресивних методів як у створенні товарів, так і в логістичному забезпеченні їх розповсюдження. Це, на нашу думку, і підтверджує зростання *LPI*, щозумовлено тим, що в Україні протягом всього терміну, що брався до уваги при розрахунку даного індексу, відбувався (і продовжує відбуватися й сьогодні) перехід від неефективних засобів та способів виробництва до застосування сучасних технологій та необхідного законодавчого забезпечення. У європейському регіоні такий перехід вже було здійснено до того, як в Україні почалися процеси з перебудови виробництва, а отже, їх рівень зростання є більш еволюційним, ніж революційним.

Отже, за результатами проведеного аналізу, можна зробити такі висновки:

1. В Україні показник ефективності логістики є кращим, ніж у середньому в регіоні «Європа та Центральна Азія», але нижчим за відповідний показник у середньому у світі.

2. Спостерігається загальна тенденція покращення значення індексу ефективності логістики, причому в Україні це відбувається з більшою швидкістю, ніж у середньому в аналізованому регіоні та у світі.

3. Показник якості логістичних послуг у середньому за роками в Україні посідає 4 позицію серед 6 інших складових індексу ефективності логістики, що свідчить про пріоритетність його розвитку та покращення [25].

4. Показник якості інфраструктури України [25] має нижчі значення за відповідний показник у світі, що може бути стримуючим фактором при сприйнятті та оцінці якості надаваних логістичних послуг вітчизняними підприємствами.

5. Можливістю для розвитку може бути акцентування уваги на показникові «Своєчасність поставок», адже з 2010 р. в Україні спостерігається його стрімке покращення, у той час як темпи зростання даного показника в аналізованому регіоні та у світі зменшуються або є відносно низькими [25].

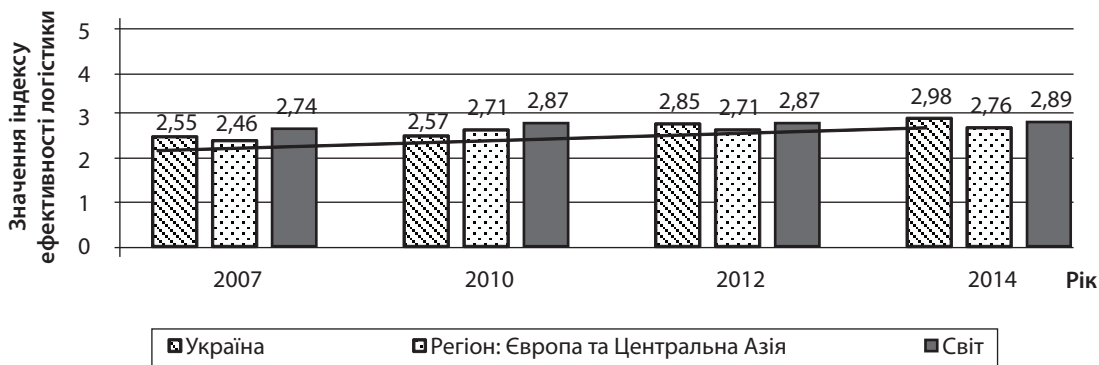

Рис. 1. Порівняння індексу ефективності логістики

Джерело: побудовано за даними Світового банку [25]

Загалом, логістика є не окремою, а допоміжною сферою у процесі виробництва, а отже, залежить від промислових потреб, які знаходяться у стані постійної еволюції, початковим етапом якої є впровадження інновацій. Зважаючи на це, необхідно розглянути спосіб формування та місце України в рейтингу Глобального інноваційного індексу [24], складеного Всесвітньою організацією інтелектуальної власності, Корнельським університетом та міжнародною бізнес-школою «Insead». Згідно з цим індексом успішність економіки будь-якої країни пов'язана як з рівнем її інноваційного потенціалу, так і з наявністю умов для його втілення.

Україна за Глобальним інноваційним індексом оцінена у 36,26 балів із 100 у 2014 р. і знаходиться на 63 місці. Серед країн Європи за даним показником Україна посідає 36 місце з 39, випереджаючи такі країни, як Сербія (35,89), Боснія та Герцеговина (32,43) і Албанія (30,47) [24]. За класифікацією Світового банку Україна належить до країн з доходом нижче середнього. У даній групі країна посідає 3 місце після Молдови (40,74) і Монголії (37,52)[24].

Детальне дослідження окремих показників Глобального інноваційного індексу показало наявність значних проблем за напрямом «Інфраструктура», де Україна займає 107 місце, оскільки відстає за критеріями екологічної стійкості (122 місце), валового нагромадження капіталу (121 місце) і ступеню енергоємності економіки (117 місце). Зокрема, за критерієм ефективності логістики Україна посідає 66 місце [24]. Ця складова показника «Інфраструктури» не є його слабкою стороною, але її не можна назвати й можливістю, адже вона потребує значного покращення для підсилення загальної конкурентоспроможності вітчизняної економіки. У сфері інститутів також спостерігається низка проблем, адже Україна посідає 103 місце за даним показником, а відстає за такими критеріями, як простота відкриття бізнесу (62 місце) та його ліквідації (136 місце), зручність сплати податків (119 місце) та середовище існування бізнесу (122 місце). [24]

Аналіз динаміки індексу та груп його показників у 2011 – 2014 рр. (рис. 2) показав, що Україна має доволі високе співвідношення значення витратних і результативних показників інновацій, що, зокрема, у 2014 р. склало 0,9.

Для аналізу інноваційного розвитку України та регіону «Європа та Центральна Азія» побудовано графік, що відображає взаємозалежність ефективності логістики та рівня інноваційного розвитку кожної із країн (рис. 3). Аналізовані країни для наочності розподілено на три групи за індексом ефективності логістики.

Порівнюючи індекси логістичної та інноваційної ефективності, можна спостерігати кореляцію результатів по країнах з прямою залежністю: чим вищим є рівень логістичної ефективності, тим більш розповсюдженими й потрібними є інновації у державі та навпаки. Наприклад, більшість країн, у яких LPI > 2,85, мають значення Глобального інноваційного індексу вище середнього. Це дає змогу зробити висновок, що рівень інноваційного розвитку країни та ефективність логістики є взаємозалежними показниками.

На жаль, Україна за Глобальним інноваційним індексом знаходиться на завершальних позиціях рейтингу серед країн Європи. На нашу думку, це пов'язано передусім з такими проблемами:

1. Низький рівень доходів як населення, так і виробничих підприємств. Усе це знижує рівень попиту на інноваційні товари. Якщо є вибір між дорогою інноваційною технологією, яка зможе приносити дохід лише через декілька років, але потребує значних інвестицій на її вивчення, винаходження або придбання чи реально працюючою застарілою та неефективною технологією, то виробник з низьким рівнем прибутку буде змушений обрати другий варіант через відсутність у нього необхідних фінансових та кадрових ресурсів.

2. Існують і докорінні інфраструктурні проблеми, аналіз яких можна перенести й на сферу надання логістичних послуг. Це виражається як у відсталих способах транспортування, так і в зосередженні капіталу в технічно застарілих і консервативних галузях (металовиробництво, хімічна галузь, тяжке машинобудування та видобування природних ресурсів), високому ступеню енергоємності економіки, залежності від дорогих та імпортованих енергоносіїв та небажання розробляти та втілювати альтернативні джерела отримання енергії як у виробництві, так і при транспортуванні товарів.

3. Інституційні проблеми обумовлені перш за все складністю нормативно-правової бази у сфері відкриття бізнесу, його ведення та податкового законодавства. Усе

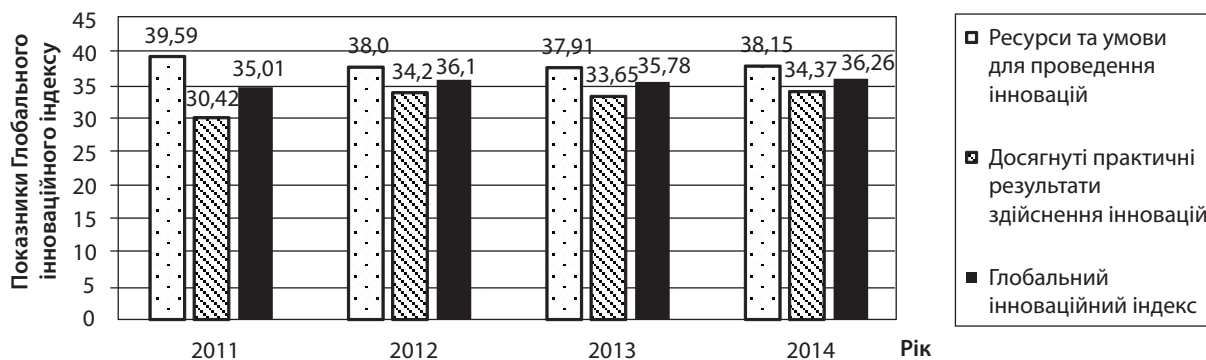

Рис. 2. Динаміка показників Глобального інноваційного індексу

Джерело: побудовано на основі [21, 22, 23, 24]

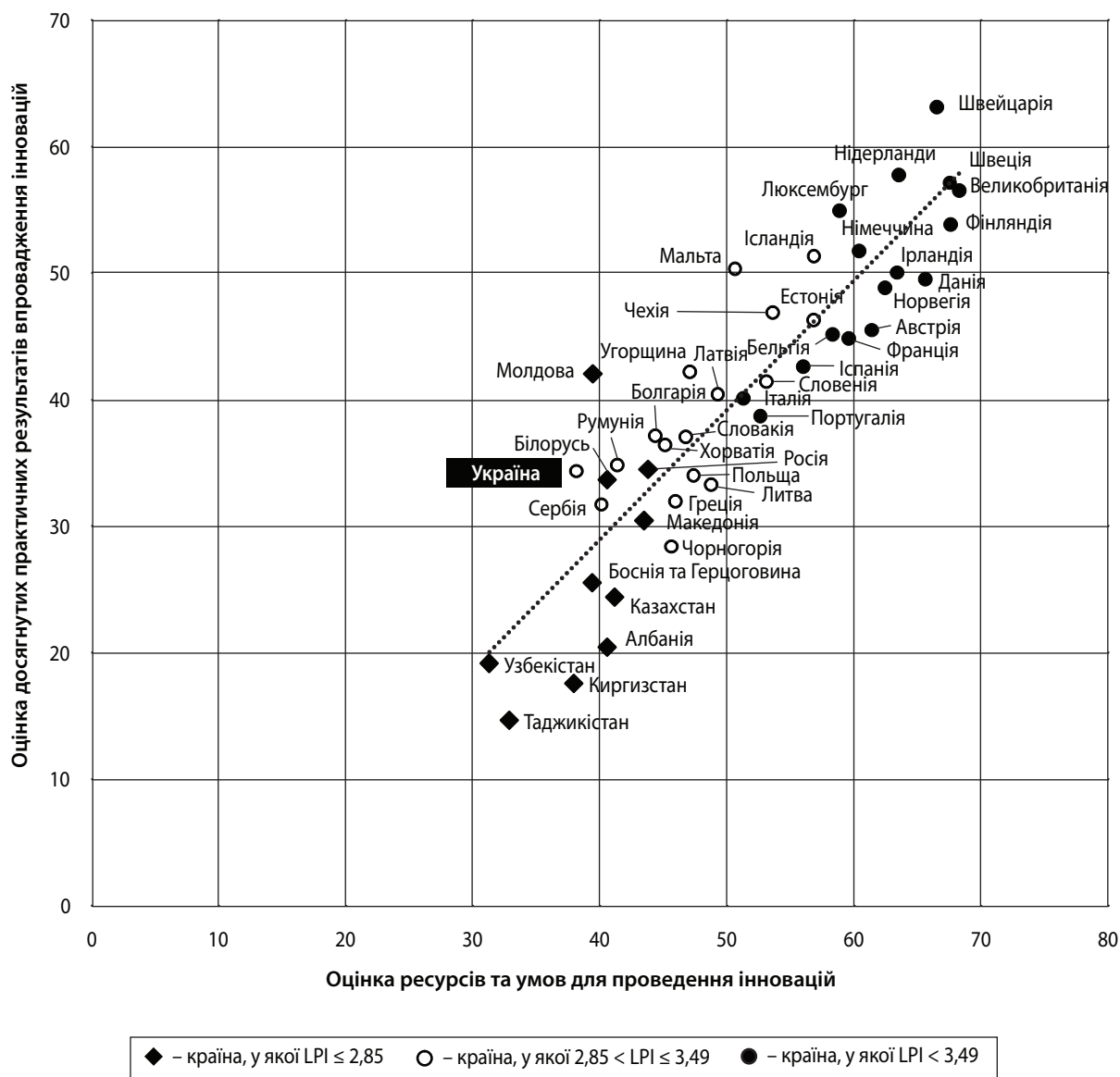

Рис. 3. Порівняння інноваційного розвитку України та країн Європи та Центральної Азії у 2014 р.

Джерело: побудовано за даними [24, 25].

це призводить до того, що підприємства – виробники інновацій, які не мають змоги отримувати прибутки безпосередньо після відкриття через необхідність розробки та апробації інновацій, зіштовхуються з юридичними проблемами, а також невизначеністю правового регулювання або навіть наявністю прогалів у певних сферах правового регулювання.

4. Окремою проблемою є, виходячи з аналізу графіку (див. рис. 3), низький рівень досягнення практичних результатів застосування результатів інноваційної діяльності при достатньому потенціалі. На нашу думку, це все можна пояснити вищенаведеними факторами.

5. Також велике значення має психологічний фактор впровадження інновацій, який має чималий вплив в українському суспільстві. Через певний негативний історичний досвід, виробнича сфера, яка є, у свою чергу, відображенням настроїв суспільства, більш позитивно сприймає стабільність усіх процесів, аніж ризиковану діяльність із застосуванням нових методів й технологій виробництва. Ця проблема починає вирішуватись

шляхом залучення закордонних спеціалістів на керівні посади підприємств, установ та організацій, які мають як досвід, так і бажання до втілення новітніх технологій та відходу від застарілого та, як правило, неефективного способу здійснення своєї діяльності.

Кількість підприємств, що займаються інноваційною діяльністю в Україні, залишається вкрай низькою. Про це свідчать дані Державної служби статистики України [11, 12]. Загалом, у 2008 – 2013 рр. спостерігається тенденція зменшення загальної кількості промислових підприємств, а кількість підприємств, що займається інноваційною діяльністю, не має стабільної динаміки (табл. 1). Так, у 2013 р. кількість промислових підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, становила 1715, що на 2,44% менше, ніж у попередньому році, та складає 16,8% від загальної кількості промислових підприємств. У цілому, до 2012 р. спостерігалася тенденція поступового збільшення кількості інноваційно активних промислових підприємств

Кількість промислових підприємств, що займалися інноваційною діяльністю

Показник	Рік					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Кількість промислових підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, од.	1397	1411	1462	1679	1758	1715
% до загальної кількості промислових підприємств	13	12,8	13,8	16,2	17,4	16,8
Загальна кількість промислових підприємств, од.	10746	11023	10594	10364	10103	10208

Джерело: побудовано за даними [11, 12]

у середньому приблизно на 6%, але, як було зазначено вище, у 2013 р. відбувся невеликий спад.

Серед загальної кількості інноваційно активних підприємств у 2013 р. інновації впроваджували 1312 підприємств, що складає 76,5% і є меншим на 4,3% за відповідний показник у попередньому році.

Як вже було зазначено вище, спостерігається поступове збільшення кількості промислових підприємств, що займаються інноваційною діяльністю, але це не сприяє збільшенню частки тих підприємств, що впроваджують інновації – з 2007 по 2013 рр. частка таких підприємств поступово зменшується (з 99,41% до 76,5% відповідно). Це дає змогу стверджувати про зниження якісної складової інноваційної діяльності вітчизняних підприємств.

У 2011 р. підприємствами збільшено кількість впроваджених нових технологічних процесів (на 22,86% у порівнянні з 2010 р.) і найменувань впроваджених інноваційних видів продукції (на 34,47% у порівнянні з 2010 р.). Але, незважаючи на такий значний сплеск, до 2013 р. кількість впроваджених нових технологічних процесів зменшилася на 37,21% за 2 роки, а кількість найменувань впроваджених інноваційних видів продукції – на 3,08%.

Слід також зазначити, що у тому ж напрямку у 2011 – 2013 рр. змінилася й результативність інноваційної діяльності підприємств (мається на увазі співвідношення кількості впроваджених інновацій на промислових підприємствах до кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації). Кількість впроваджених нових технологічних процесів одним підприємством поступово зменшилася, а кількість найменувань впроваджених інноваційних видів продукції в цілому за період 2011 – 2013 рр. збільшилася.

Отже, ґрунтуючись на результатах дослідження Державного комітету статистики України, можна зробити висновок, що вітчизняні підприємства мають нерівномірну динаміку нарощення темпів інноваційного виробництва, загалом екстенсивним шляхом, роблячи акцент на впровадження інноваційної продукції, ніж нових технологічних процесів.

Виходячи з проведеного аналізу, можемо запропонувати такі способи стимулювання підвищення ефективності логістики в Україні та якості логістичного сервісу як її складової:

1. *Приватизація державних компаній у сфері надання транспортних послуг.* Надання залізничних шляхопроводів у довгострокову оренду із залученням декіль-

кох конкурентів для створення ринку та зменшення негативного впливу державної монополії у цій сфері. Поява конкуренції приведе до залучення інвестицій та розбудови транспортної інфраструктури, а в певних випадках може й привести до здешевлення послуг через застосування більш енергоємних способів транспортування або ефективного рівня оптимізації логістичної мережі.

2. *Державне стимулювання інновацій у сфері логістичного забезпечення* шляхом зменшення податкового тиску та інших пільг для компаній, які не тільки імпортують, але й займаються виробництвом засобів та розробкою способів логістичної підтримки виробничих процесів.

3. *Законотворча діяльність для забезпечення всіх вищезазначених перебудов*, а також спрощення митного законодавства шляхом зменшення необхідних документів та прискорення строку їх розгляду, збільшення пунктів прикордонного контролю, подальша інформатизація всіх процесів та інформативно-просвітницька робота із суб'єктами, які надають логістичні послуги з метою отримання реальних практичних пропозицій від безпосередніх учасників цього ринку.

4. З позиції компаній, що надають послуги з перевезення, вважаємо за потрібне участь у міжнародних конференціях та виставках з метою отримання досвіду, що був вироблений в економічно розвинених країнах протягом багатьох століть.

Існуюча ситуація у країні створює нові виклики шляхом переорієнтації на західні ринки, а отже, й переробку всіх логістичних процесів, а це, у свою чергу, значить, що чим ефективніше буде подальше зростання, тим більш стійким буде фундамент для докорінних економічних перетворень не тільки в логістичному секторі, але й у макроекономічному значенні для держави.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи все вищезазначене, треба сказати, що хоча рівень логістичного сервісу в Україні і показує зростання, існують певні виклики, які можуть уповільнити або навіть призупинити подальший розвиток цієї сфери. Серед них треба виділити негативний вплив наслідків світової економічної кризи, а також внутрішню економічну рецесію у державі; застарілість транспортних шляхів, що знаходяться у державній власності; небезпечну залежність від логістичного імпорту технологій та засобів виробництва та його логістичного забезпечення, а також відставання нормативної законної бази для застосування інновацій.

Незважаючи на позитивні тенденції щодо розвитку логістичних послуг в Україні, на даний час існують серйозні перепони для їх подальшого зростання через консервативність та низький рівень прийняття інновацій у різних галузях промисловості. Зростання індексу ефективності логістики у 2007 – 2012 рр. відбувалося лише до певного рівня, і його продовження може бути досягнуто шляхом державного стимулювання інноваційної діяльності та впровадження її результатів як державними органами, так й приватними підприємствами, установами та організаціями. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Амоша О. І.** Інноваційний шлях розвитку України: проблеми та рішення / О. І. Амоша // Економіст. – 2008. – № 6. – С. 28 – 34.
2. **Беспалюк Х. М.** Логістичне та маркетингове забезпечення інноваційної діяльності / Х. М. Беспалюк // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2009. – № 640. – С. 14 – 23.
3. **Біловодська О. А.** Теоретичні засади оцінки маркетингових ресурсів при забезпеченні інноваційного розвитку підприємств та регіону / О. А. Біловодська, Я. А. Коваленко // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії. – 2014. – № 2 (33). – С. 138 – 141.
4. **Бурлака В. Г.** Пріоритети інноваційного розвитку в українській економіці / В. Г. Бурлака // Діловий вісник. Бізнес-журнал. – 2010. – № 12 (199). – С. 18 – 22.
5. **Гармаш С. В.** Використання логістичного підходу до проектування системи управління інноваційно-інвестиційного процесу підприємства / С. В. Гармаш // Сборник научных трудов «Вестник НТУ «ХПИ»: Технічний прогрес та ефективність виробництва. – 2009. – № 5. – С. 126 – 129.
6. **Гармашова О. П.** Інноваційна спроможність економіки України / О. П. Гармашова // Вісник СевНТУ : збірник наукових праць. Серія: Економіка і фінанси. – 2013. – Вип. 138. – С. 37 – 46.
7. **Крикавський Є. В.** Особливості обслуговування клієнтів виробничих підприємств / Т. В. Наконечна, Є. В. Крикавський // Управління, економіка та забезпечення якості в фармацевті. – 2013. – № 2. – С. 41 – 44.
8. **Кузьмін О. Є.** Управління інноваційним процесом на підприємствах: проблеми і шляхи їх розв'язання / О. Є. Кузьмін, С. В. Князь, Л. І. Мельник // Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». – 2005. – № 2. – С. 371 – 382.
9. **Маркетингові аспекти управління інноваційним розвитком** : монографія / За ред. д-ра екон. наук, проф. С. М. Ілляшенка. – Суми : ТОВ «Друкарський дім «Папірус», 2014. – 480 с.
10. **Маслак О. О.** Чинники впливу на інноваційну діяльність промислових підприємств / О. О. Маслак, К. О. Дорошкевич // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – № 22 (8). – С. 269 – 274.
11. **Наукова та інноваційна діяльність в Україні 2011** : статистичний збірник / [Відпов. за випуск І. В. Калачова]. – К. : Інформаційно-видавничий центр Держкомстату України, 2012. – 305 с.
12. **Наукова та інноваційна діяльність в Україні 2013** : статистичний збірник / [Відпов. за випуск І. В. Калачова]. – К. : Інформаційно-видавничий центр Держкомстату України, 2014. – 315 с.
13. **Пенькова О. Г.** Проблеми реалізації інноваційної стратегії розвитку України / О. Г. Пенькова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. – № 9. – С. 96.
14. **Федулова І. В.** Дослідження інноваційної активності промислового підприємства / І. В. Федулова // Технічні та прикладні питання економіки. – 2010. – № 26. – С. 121 – 127.
15. **Федулова Л. І.** Проблеми і передумови формування в Україні економіки новітнього технологічного укладу / Л. І. Федулова // Управлінські інновації – менеджмент інновацій. – 2012. – № 1. – С. 9 – 20.
16. **Череп А. В.** Розвиток інноваційної діяльності в Україні в сучасних умовах / А. В. Череп // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 3.
17. **Чухрай Н. І.** Інновації та логістика товарів : монографія / Н. Чухрай, Р. Патора – Львів : Національний університет «Львівська політехніка», 2001. – 264 с.
18. **Чухрай Н.** Формування інноваційного потенціалу підприємства: маркетингове та логістичне забезпечення : монографія / Н. Чухрай. – Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2002. – 316 с.
19. **Яшкіна О. І.** Інноваційна діяльність підприємств України: тенденції розвитку та чинники впливу / О. І. Яшкіна // Маркетинг інновацій та інновації у маркетингу. – 2013. – № 4. – С. 181 – 189.
20. **Крикавський Є. В.** «Логістичний паспорт» України у глобальній конкуренції / Є. В. Крикавський, Н. В. Чернописька // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2013. – № 769. – С. 324 – 331 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VNULPM_2013_769_49.pdf
21. **The Global Innovation Index 2011: Accelerating Growth and Development** : Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.globalinnovationindex.org/>
22. **The Global Innovation Index 2012: Stronger Innovation Linkages for Global Growth** : Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.globalinnovationindex.org/>
23. **The Global Innovation Index 2013: The Local Dynamics of Innovation** : Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.globalinnovationindex.org/>
24. **The Global Innovation Index 2014: The Human Factor in Innovation** : Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.globalinnovationindex.org/>
25. **The World Bank. Logistics Performance Index** : Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lpi.worldbank.org/international/global>

Науковий керівник – Біловодська О. А., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу та управління інноваційною діяльністю Сумського державного університету

REFERENCES

- Amosha, O. I. "Innovatsiyni shliakh rozvytku Ukrainy: problemy ta rishennia" [An innovative way of development of Ukraine: problems and solutions]. *Ekonomist*, no. 6 (2008): 28-34.
- Bespaliuk, Kh. M. "Lohistychna ta marketynhova zabezpechennia innovatsiinoi diialnosti" [Logistics and marketing support innovation]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika»*, no. 640 (2009): 14-23.
- Bilovodska, O. A., and Kovalenko, Ya. A. "Teoretychni zasady otsinky marketynhovoykh resursiv pry zabezpechenni innovatsiynoho rozvytku pidpriemstv ta rehionu" [The theoretical basis of evaluation of marketing resources while ensuring the innovative development of enterprises and the region]. *Visnyk Donbaskoi derzhavnoi mashynobudivnoi akademii*, no. 2 (33) (2014): 138-141.
- Burlaka, V. H. "Priorytety innovatsiynoho rozvytku v ukrainskii ekonomitsi" [Priorities innovative development of the Ukrainian economy]. *Diloviy visnyk*, no. 12 (199) (2010): 18-22.

Cherep, A. V. "Rozvytok innovatsiinoi diialnosti v Ukraini v suchasnykh umovakh" [Development of innovative activity in Ukraine in modern conditions]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, no. 3 (2010).

Chukhrai, N., and Patora, R. *Innovatsii ta lohistyka tovariv* [Innovations and logistics products]. Lviv: Natsionalnyi universytet «Lvivska politehnika», 2001.

Chukhrai, N. *Formuvannia innovatsiinoho potentsialu pidpriemstva: marketynhove ta lohistychno zabezpechennia* [Formation of innovative potential of enterprise, marketing and logistics]. Lviv: Vyd-vo Natsionalnoho universytetu «Lvivska politehnika», 2002.

"Doslidzhennia innovatsiinoi aktyvnosti promyslovoho pidpriemstva" [Research innovation activity of industrial enterprises]. *Tekhnichni ta prykladni pytannia ekonomiky*, no. 26 (2010): 121-127.

Fedulova, L. I. "Problemy i peredumovy formuvannia v Ukraini ekonomiky novitnyoho tekhnolohichnoho ukladu" [Problems and prerequisites for the formation in Ukraine of modern technological structure of the economy]. *Upravlinski innovatsii - menedzhment innovatsii*, no. 1 (2012): 9-20.

Harmash, S. V. "Vykorystannia lohistychnoho pidkhodu do proektuvannia systemy upravlinnia innovatsiino-investytsiinoho protsesu pidpriemstva" [Using logistic approach to designing management innovation and investment processes]. *Vestnyk NTU «KhPY» : Tekhnichni prohres ta efektyvnist vyrobnytstva*, no. 5 (2009): 126-129.

Harmashova, O. P. "Innovatsiina spromozhnist ekonomiky Ukrainy" [Innovation capacity of Ukraine's economy]. *Visnyk SevNTU. Serii "Ekonomika i finansy"*, no. 138 (2013): 37-46.

Kuzmin, O. Ye., Kniaz, S. V., and Melnyk, L. I. "Upravlinnia innovatsiinykh protsesom na pidpriemstvakh: problemy i shliakhy ikh rozv'iazannia" [Management of innovation processes in enterprises: problems and solutions]. *Ekonomichni visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyi instytut»*, no. 2 (2005): 371-382.

Krykavskiy, Ye. V., and Chornopyska, N. V. "«Lohistychnyi pasport» Ukrainy u hlobalnii konkurentsii" ["Logistics pass-

port" Ukraine in global competition]. http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VNULPM_2013_769_49.pdf.

Marketynhovi aspekty upravlinnia innovatsiinykh rozvytkom [Marketing aspects of innovation]. Sumy: Drukarskyi dim «Papirus», 2014.

Maslak, O. O., and Doroshkevych, K. O. "Chynnyky vplyvu na innovatsiinu diialnist promyslovykh pidpriemstv" [Factors influencing innovation enterprises]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, no. 22 (8) (2012): 269-274.

Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini 2013 [Research and Innovation in Ukraine in 2013]. Kyiv: Informatsiino-vydavnychy tsestr Derzhkomstatu Ukrainy, 2014.

Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini 2011 [Research and Innovation in Ukraine 2011]. Kyiv: Informatsiino-vydavnychy tsestr Derzhkomstatu Ukrainy, 2012.

Nakonechna, T. V., and Krykavskiy, Ye. V. "Osoblyvosti obsluhovuvannia kliientiv vyrobnychkykh pidpriemstv" [Features servicing industrial enterprises]. *Upravlinnia, ekonomika ta zabezpechennia iakosti v farmatsii*, no. 2 (2013): 41-44.

Penkova, O. H. "Problemy realizatsii innovatsiinoi stratehii rozvytku Ukrainy" [Problems of innovative development strategy of Ukraine]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, no. 9 (2007): 96.

The Global Innovation Index 2011: Accelerating Growth and Development. <http://www.globalinnovationindex.org/>

The Global Innovation Index 2012: Stronger Innovation Linkages for Global Growth. <http://www.globalinnovationindex.org/>

The Global Innovation Index 2013: The Local Dynamics of Innovation. <http://www.globalinnovationindex.org/>

The Global Innovation Index 2014: The Human Factor in Innovation. <http://www.globalinnovationindex.org/>

The World Bank. Logistics Performance Index. <http://lpi.worldbank.org/international/global>

Yashkina, O. I. "Innovatsiina diialnist pidpriemstv Ukrainy: tendentsii rozvytku ta chynnyky vplyvu" [Innovation activities of enterprises in Ukraine: trends and factors of influence]. *Marketynh innovatsii ta innovatsii u marketynhu*, no. 4 (2013): 181-189.